

ПСИХОЛОГІЧНІ НАУКИ

УДК 159.922:343.132

І. В. ЛАМАШ,

кандидат психологічних наук, доцент,
доцент кафедри соціології та психології
факультету № 6 (права та масових комунікацій)
Харківського національного університету внутрішніх справ

ФЕНОМЕН ПОЛІЦЕЙСЬКОЇ КУЛЬТУРИ (POLICE CULTURE) У СУЧАСНИХ ЗАРУБІЖНИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ

Подано огляд сучасних зарубіжних досліджень феномена поліцейської культури (police culture), розглянуто його зміст у контексті поліцейської науки (police science). Представлено дослідження науковців Великобританії, Китаю, Нідерландів, Норвегії, Сполучених Штатів Америки, Швеції, Франції, предметом яких є зміст і специфіка police culture, а також такі її аспекти, як професійна ідентичність, професійна соціалізація, сприйняття поліцейськими їх ролі та ставлення до норм, обумовлених організаційною культурою, вплив вищої освіти та роль storytelling у формуванні поліцейської культури.

Ключові слова: організаційна культура, поліцейська культура, поліцейські науки, професійна ідентичність, професійна соціалізація.

Lamash, I.V. (2016), "Phenomenon of police culture in current foreign studies" ["Fenomen politseiskoi kultury (police culture) u suchasnykh zarubizhnykh doslidzhenniakh"], *Pravo i Bezpeka*, No. 2, pp. 11–17.

Постановка проблеми. В умовах реформування системи правоохоронних органів у нашій державі важливим слід вважати не тільки організаційний досвід інших країн у цій сфері, але й наукові здобутки зарубіжних дослідників, які вивчали різні аспекти поліцейської діяльності.

На сьогодні за кордоном загальноновживаним став термін «police science» (або «police studies» в англо-американській традиції), який поєднує, ті наукові галузі, які забезпечують поліції виконання професійних завдань, одного боку, з науковими надбаннями щодо поліції як організації та діяльності й поведінки поліцейських з іншого. Саме така подвійність, на думку Й. Керстена (J. Kersten), обумовлює «гібридність» цієї галузі знань, розвиток якої вимагає поєднання зусиль практиків та академічних дослідників. Незважаючи на те, що «police science» є досить молодою галуззю знань (її історія налічує трохи більше 70 років), проблемне поле цієї науки привертає увагу багатьох

дослідників. З кожним роком збільшується не тільки кількість публікацій у численних наукових журналах відповідної спрямованості, а й кількість монографій, автори яких розглядають проблеми поліцейської діяльності в контексті глобальних змін сучасного світу [1].

У 1992 році Р. Райнер (R. Reiner) писав, що поліція є лакмусовим папером, який відбиває ті зміни, які відбуваються в суспільстві [2]. Виходячи з того, що, як підкреслюють Х. Г. Яшке та К. Нейдхардт (H. G. Jaschke, K. Neidhardt), поліція, будучи включеною в структуру суспільства, повинна змінюватися разом із розвитком суспільства, а «police science» та її результати є необхідною передумовою для ефективної професійної підготовки поліції [3], вивчення наукового досвіду в цій галузі є надзвичайно актуальним у контексті тих системних змін, які відбуваються в сучасній Україні. Разом із цим, відомості про поняття, зміст, перспективи розвитку та базові теоретичні конструкти *police*

science за кордоном у вітчизняній науці представлені недостатньо.

Ю. Шток (J. Stock, 2000) у межах *police science* як науки про поліцію та її діяльність серед багатьох інших виділяє таку складову, як дослідження поліцейської культури (*police culture*). Як наголошує вчений, дослідження у цьому напрямку не втрачають своєї актуальності протягом всього періоду існування цієї галузі науки та практики [4].

У вітчизняній науці та на теренах близького зарубіжжя різні аспекти проблеми поліцейської (міліцейської) культури висвітлено у працях таких дослідників, як Н. І. Баранюк (2014), В. В. Єрмолаєв (2012), О. І. Жукова (2008), В. О. Тюріна (2010), О. М. Цільмак (2014), Л. О. Шемчук (2014), Л. М. Яблонська (2009) та ін. Виходячи з того, що на сьогодні ця проблема набуває особливої актуальності в контексті реформування правоохоронних органів в Україні, ми вважаємо за доцільне звернутися до досвіду її вивчення за кордоном. Враховуючи, що поняття «поліцейська (міліцейська) культура» навантажене неоднозначними конотаціями, у подальшому огляді зарубіжних досліджень цього явища ми використовуємо відповідні англomовні терміни («*police culture*» тощо).

Метою статті є огляд сучасних досліджень проблеми *police culture* та окремих її аспектів у зарубіжній науці.

Виклад основного матеріалу дослідження. Зазвичай культура розуміється як накопичення матеріальних і духовних цінностей. Така інтерпретація є широкою та багато в чому правильною, але не акцентує увагу на одному головному факті, який полягає в тому, що творцем культури є людина. Багатовимірне поняття культури – це інтегральна та всеосяжна концепція, яка включає в себе різні явища. Культура визначає все, що і як людина робить у процесі самореалізації. Культура – це метод самореалізації особистості й суспільства, міра їх розвитку. Д. Мацумото (D. Matsumoto, 2000) підкреслює, що культура породжує подібність та відмінності в різних сферах розвитку, в тому числі в когнітивній, у сфері моральних суджень та соціально-емоційного розвитку.

Професійна культура являє собою зменшену, вибіркoву, засновану на меті версію культури, яка формується у «світі професії» та його взаємостосунках із соціумом. Вбудовані в традицію та історію професійної культури містять прийнятні для суспільства види діяльності, правила й принципи поведінки, які застосовуються до різних ситуацій, а також узагальнені

переконання. Організаційна культура являє собою сукупність загальних норм, цінностей та уявлень, які розвиваються у взаємодії членів організації один з одним і навколишнім середовищем. Така культура є цілісною, історично визначеною, соціально сконструйованою та важкозмінюваною. Організаційна культура може визначити, як її члени думають, відчують і діють.

М. Бейкен (M. Bacon) у праці «Поліцейська культура та новий контекст поліціювання» («*Police culture and the new policing context*»), опублікованій у 2014 році, наголошує, що, незважаючи на широке застосування, концепція *police culture* залишається складною, дискусійною та суперечливою. Множинність розуміння конструкту «*police culture*» відбивається у множинності понять, яка обумовлює різні шляхи концептуалізації та аналізу цього феномена. Деякі дослідники надають перевагу терміну «*police subculture*», інші – термінам «*occupational culture*» або «*organizational culture*», «*cop culture*», «*canteen culture*» [5, р. 103–104]. М. Бейкен висвітлює специфіку цих термінів, але в нашому огляді зарубіжних досліджень означеної проблеми ми будемо використовувати узагальнений термін «*police culture*».

Ідея *police professional culture* або *police culture* є джерелом академічного інтересу і дискусії з 1960-х років, коли дослідження у сфері поліцейської діяльності набули актуальності. М. О'Ніл (M. E. O'Neill) зі співавторами відзначає, що *police culture* стала призмою, через яку вивчається низка аспектів діяльності поліції в більш широкому контексті, зокрема корупція в поліції, інституційний расизм, сексизм і реформи поліції [6].

Дж. Ньяк (J. Nhan) визначає *police culture* як сукупність цінностей, формування яких визначається тим, як співробітники поліції сприймають ситуації професійної діяльності і як вони у цих ситуаціях діють. Науковець зазначає, що цей світогляд формується реальними та уявними загрозами, що пов'язані з роботою поліції, й характеризується сильною груповою зосередженістю на собі та цинізмом у ставленні до «не-поліцейських» суб'єктів і груп. Внаслідок цього менталітет «ми проти них» створюється і посилюється за рахунок відбору офіцерів, підготовки та досвіду роботи, що виявляє себе в цинічному ставленні до цивільних осіб і мовчазному прийнятті неправомірних дій (яке у вигляді метафори відоме як «*the blue wall of silence*») [7].

Унікальний характер феномена *police culture* часто згадується як одна з ключових

перешкод на шляху здійснення програм, спрямованих на зміну фокуса діяльності співробітників поліції та посилення професіоналізації [8]. В цьому сенсі *police culture* відзначається підозрілістю, внутрішньою солідарністю, прагматизмом і консерватизмом [2]. Працівники поліції мають спрямоване на конкретні дії почуття місії в поєднанні з широко поширеним цинізмом і песимізмом, які можуть входити у протиріччя зі значущими службовими завданнями сучасної поліцейської діяльності [9; 10].

Д. А. Склански (D. A. Sklansky) у 2007 році стверджував, що концепція *police culture* не тільки не має жодного підґрунтя в дійсності, а й стає марною в контексті реформи поліції, тому що гальмує прогрес у цій сфері [11], тоді як у 2014 році М. Бейкен підкреслював надзвичайну важливість цього конструкту як концептуального та аналітичного засобу, необхідного для розуміння того, як поліцейські підходять до виконання своєї роботи та як вони її виконують [5]. П. Уоддінгтон (P. Waddington) зазначив, що деякі з класичних досліджень *police culture* плутають те, що поліцейські говорять, з тим, що вони насправді роблять. Учений також стверджує, що багато дослідників використовують *police culture* як зручний концептуальний інструмент швидше для того, щоб звинуватити поліцію в усьому, що є негативним у системі кримінального правосуддя, не помічаючи її як способу надати сенс своїй роботі й підвищити професійну впевненість [12].

Дж. Чан (J. Chan) визначає *police culture* як професійну реальність, її аналіз цього феномена є набагато складнішим, ніж те, що було представлено «класичними» дослідниками культури поліції в 1960-ті, 1970-ті та 1980-ті роки. Дослідниця посиляється на сферу діяльності поліції як на сукупність «правил гри» і на те, що працівники поліції використовують різні типи організаційних знань, щоб орієнтуватися в цій області [13].

У дослідженні патрульних, проведеному Б. Лофтес (B. Loftus) у 2010 році, виявлено, що традиційна картина *police culture* все ще потребує підтвердження, хоча вона була дещо змінена у відповідь на сучасні серйозні проблеми. Такі, наприклад, як поліцейський расизм, який набагато краще приховується сучасними поліцейськими [14].

У 2014 році М. О'Нил звертається до проблеми нових умов подолання перешкод в організації ефективного поліціювання та робить висновок, що *police culture* зупинена в прогресі, не змінена і не є творінням дослідників, які працювали 30–40 років тому [15].

З точки зору Р. Райнера, *police culture* не є ані монолітною, ані незмінною. Роль поліції в підтримці порядку і дотриманні закону в ліберальних демократіях породжує типовий культурний патерн [10, р. 137]. Дослідник зауважує, що *police culture* не є тим, що передається від одного покоління поліціантів до іншого і існує в межах усієї організації, а є, скоріше, набором патернів, які допомагають співробітникам упоратися з тиском і напруженістю, з якими стикається поліція [10, р. 118]. Р. Райнер узагальнює основні дослідження в цій області та визначає декілька ключових поліцейських характеристик: почуття місії; любов до дії; цинізм; песимізм; підозрілість; ізоляція/солідарність [10].

Традиційно *police culture* здебільшого, була предметом англо-американських досліджень, але в останні роки поліцейській культурі приділяється підвищена увага не тільки в більш широкому географічному, а й у термінологічному контексті.

У контексті реформи норвезької поліції С. О. Йоханессен (S. O. Johannessen) розробив теоретичний підхід для опису організаційної культури поліції з точки зору практики. Автор розглядає культуру як ідентичну практиці й описує чотири основні організаційні практики, що існують у норвезькій поліції: оперативна, бюрократична, профспілкова та навчальна. Формальна організація поліції є дзеркальним відображенням цих видів діяльності: адміністрація, оперативні підрозділи, профспілка й Академія поліції. Поширеними методами діяльності є ті, які визнаються значущими і є легко впізнаваними для поліцейських. Практична діяльність реалізується через патерни поведінки, які вплетені один в одного. Вони частково сприймаються як щось само собою зрозуміле, а частково підсилюють конфлікти ідентичності, як, наприклад, у ситуації, коли оперативний підрозділ має виконувати адміністративні процедури [16].

Шведські дослідники Л. Е. Лауриц (L. E. Lauritz) і С. Карп (S. Karp) відзначають, що *police culture* часто описується як об'єднуюча, що призводить до почуття сильної професійної ідентичності. Професійна поліцейська ідентичність має основоположне значення для розуміння того, як працівники поліції виконують свою роботу. У процесі ухвалення рішень та діяльності співробітники поліції підтримують внутрішній діалог з поліцейською ідентичністю. Ухвалення рішення та дії співробітників поліції залежать від інтерпретації ситуації та відповіді на питання: хто ми, що оточуючі очікують від нас і яка

наша місія [17, р. 77–78]. Підстави для подібних описів, як зазначено дослідниками, пов'язані із загальними ризиками професії та роллю авторитаризму. Вчені показують, як обидві взаємодоповнюючі підстави проявляються в образі, який, на думку студентів поліції (шведської Академії поліції) і робітників поліції, формується «іншими», «цивільними». Самосприйняття студентів формуються з почуття обраності й відчуття, що «інші» не довіряють їм. Л. Е. Лауриц і С. Карп роблять висновок, що ці образи самосприйняття є важливим чинником у формуванні професійної поліцейської ідентичності [17].

С. Б. Феч'єр (S. B. Fekjær) з колегами вивчив ставлення шведських новобранців-поліцейських до норм *police culture*, зокрема до незаконних дій, у лонгитюдному дослідженні, що охопило дві групи шведських новобранців-поліцейських. Його результати показали стабільну підтримку дій у рамках закону в процесі навчання в Академії. Проте під час навчання на робочому місці рекрути стають більш лояльними у ставленні до дій поза рамками закону. Така переорієнтація відбувається абсолютно незалежно від типу роботи, яку вони виконують. Крім того, рівень освіти ані новобранців, ані їх батьків не має значення. Існує певний ефект від віку та статі: молоді новобранці-чоловіки є більш схильними прийняти дії за типом «Брудний Гаррі» – досягнення важливих цілей «брудними» засобами [18].

У дослідженні М. ван Хелста (M. van Hulst) на прикладі офіцерів поліції Нідерландів у межах *canteen culture* (дослівно – буфетна культура) розглянуто таке досить специфічне явище, як *storytelling* (дослівно – розповідання історій). *Canteen culture* детермінує те, яким чином поліцейські використовують теми культури для спілкування у своєму колі та визначають спільну ідентичність, і дозволяє офіцерам сформулювати та виразити стресові переживання поза професійною діяльністю в розповідях та жартах, які не відбивають реального змісту того, як поліцейські діють у реальності, та відрізняються від історій, які поліцейські розповідають під час інтерв'ю. Як зазначає автор, *storytelling* є маловивченим аспектом *police culture*. З одного боку, *storytelling* допомагає засвоїти професію поліцейського та сформувати професійну ідентичність, з іншого – *storytelling* є лише частиною *canteen culture*, специфіка якої не викликає захоплення реальною роботою поліції. Водночас результати дослідження М. ван Хелста свідчать, що через *storytelling* поліцейські осмислюють сенс того,

що відбувається з ними на роботі, надають сенсу діяльності та досвіду, формують власну ідентичність, що робить *storytelling* важливим аспектом повсякденного життя поліцейського відділку. Перспективи подальших досліджень у цьому напрямку М. ван Хелст вбачає у вивченні ролі *storytelling* не тільки у формуванні культури, а й у практиці поліціювання, а також місця емоцій, зокрема негативних емоцій щодо трагічних подій у зазначеному контексті [19].

Ж. Чен (Z. Chen) вказує на те, що в Китаї дослідники поліцейської діяльності почали цікавитися *police culture* ще на початку 1990-х років. З того часу було опубліковано багато праць, автори яких вивчали розвиток *police culture*, її позитивні та негативні аспекти, зв'язок між *police culture* та іміджем поліції. Однак дослідження поліцейської культури в Китаї суттєво відрізняються від тих, що проводяться в західних країнах [20]. Використовуючи дані обстеження, отримані на вибірці, яка включала 382 працівники-практиканти китайської поліції в університеті поліції, Ж. Чен проаналізував сприйняття поліцейськими їх ролі в боротьбі зі злочинністю та служіння суспільству, дослідив зв'язки з демографічними та пов'язаними з роботою змінними. Результати показують, що більшість респондентів вважають боротьбу зі злочинністю найбільш важливим обов'язком поліції, однак половина також вважає надання допомоги громадянам настільки ж важливим, як боротьба зі злочинністю. Посадові особи, які працюють на більш високих рівнях поліцейських управлінь, як правило, менше характеризуються подібними настановами [21].

Останні дослідження вказують також на зростаючу увагу дослідників до проблеми професійної соціалізації в контексті *police culture*. Д. Кессан (D. Cassan) порівнює соціалізацію патрульних поліцейських у Франції й Англії. Ученим встановлено як загальні риси процесу професійної соціалізації поліцейських у цих країнах, так і істотні відмінності. Важливими чинниками соціалізації для французьких новобранців є сприйняття небезпечної роботи, ідея боротьби зі злочинністю, необхідність боротися з недружнім навколишнім середовищем і недовірою з боку інших людей. Водночас у процесі соціалізації англійські новобранці сфокусовані на співпереживанні жертвам злочинів і комунікації як основному ресурсі, тоді як насьлиство сприймається як можливе лише у крайньому випадку. Виходячи з виявленої специфіки професійної соціалізації поліцейських (і, відповідно, *police culture* у Франції та Англії),

Д. Кессан розглядає моделі поліцейської діяльності, які існують у суспільстві, особливо вказуючи на проблематичність змісту *police culture* у Франції [22].

Н. Конті (N. Conti) наголошує на важливості допрофесійної соціалізації поліцейських і підкреслює, що допрофесійна соціалізація новобранців поліції служить для створення почуття відданості своїй професії, допомагає у прийнятті професійної ідентичності, визначає моральну ідентичність до того, як новобранці будуть прийняті в організацію. Новобранці самі прагнуть діяти і оцінювати себе та свою діяльність у межах *police culture*, що закладає основу для прийняття професійної поліцейської ідентичності та нормального функціонування особистості у відповідній професійній діяльності [23].

Вплив вищої освіти на *police culture* був предметом уваги дослідників, багато з яких прийшли до висновку, що попередня вища освіта має вплив на ставлення та поведінку співробітників поліції, хоча це є важливим не для всіх аспектів поліцейської діяльності. С. Б. Феч'єр зауважує, що працівники з вищою освітою мають більше шансів на успіх в академії та просування по службі. Офіцери з вищою освітою також є більш стійкими щодо етичної орієнтації, більш скептичними до зловживання владою та з меншою вірогідністю будуть використовувати словесну та фізичну силу для взаємодії з оточуючими. С. Б. Феч'єр підкреслює, що рівень поліцейської освіти сильно варіюється в різних країнах. У той час, коли у деяких країнах повний курс навчання рекрута поліції завершується отриманням ступеня бакалавра, інші не мають майже жодних зв'язків між підготовкою поліцейських та академічною освітою. Разом із цим, все більше

європейських країн рухаються в напрямку організації підготовки поліцейських в акредитованих навчальних закладах, також деякі країни мають конкретні плани реформ щодо запровадження ступеня бакалавра в галузі поліцейської освіти [24].

Висновки. Таким чином, існує прямий зв'язок між поліцейською роботою й унікальною професійною культурою. Звертаючись до термінів культурної психології, *police culture* з одного боку, є культурою високого контексту, в якій поведінка особи визначається саме контекстом ситуації, а проявам, притаманним власне особистості, не надається особливого значення. Вимоги такої культури дозволяють (та змушують) особу поводити себе, а також виражати думки та почуття відповідно до ситуації та середовища. З іншого боку, *police culture* може бути віднесена до культури низького контексту, в якій особливого значення набуває стабільність і постійність певного комплексу проявів особистості в різних контекстах, незалежно від зовнішніх факторів. Поліцейський у цьому сенсі виступає як індигенна особистість, яка являє собою сукупність особистісних рис і характеристик, притаманних виключно цій культурі. Особливості соціальної ролі поліцейського створили культуру, специфічну для цієї функції. Як і будь-яка інша організаційна культура, *police culture* складається з широко поширених настанов, цінностей і норм.

Наведений вище огляд наукових даних свідчить про оновлення інтересу дослідників до цієї проблеми в контексті змін поліцейської культури в глобальному масштабі. Розширення сфери подібних досліджень підтверджує необхідність використання зарубіжного досвіду в практиці реформування органів внутрішніх справ України.

Список використаних джерел

1. Kersten J. Police Science. A programmatic analysis of how police science stands in the German-speaking world / J. Kersten // SIAK-Journal – Journal for Police Science and Practice (International Edition). – 2013. – Vol. 3. – Pp. 4–18.
2. Reiner R. Policing a postmodern society / R. Reiner // The Modern Law Review. – 1992. – Vol. 55.6. – Pp. 761–781.
3. Jaschke H. G. Modern Police Science as an Integrated Academic Discipline: A Contribution to the Debate on its Fundamentals / H. G. Jaschke, K. A. Neidhardt // Policing & Society. – 2007. – Vol. 17, No. 4. – Pp. 303–320.
4. Stock J. Lässt die Kriminologie Platz für eine Polizeiwissenschaft? / J. Stock // Kriminologie 2000 – Positionen und Perspektiven: Schriftenreihe der PFA. – 2000. – Band 3. – S. 95–120.
5. Bacon M. Police culture and the new policing context / M. Bacon // The future of policing. – Abingdon : Routledge, 2014. – Pp. 103–119.
6. O'Neill M. E. Police occupational culture: New debates and directions / M. E. O'Neill, M. Marks, A. Singh. – Emerald, 2007. – 412 p.
7. Nhan J. Police culture [Electronic resource] / Johnny Nhan // The Encyclopedia of Criminology and Criminal Justice. – New York ; Heidelberg ; Dordrecht ; London : Springer, 2014. – Access mode: <http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1002/9781118517383.wbecj371/abstract/>.

8. A golden thread, a presence amongst uniforms, and a good deal of data : Studying public confidence in the London Metropolitan Police / E. A. Stanko, J. Jackson. B. Bradford, K. Hohk // *Policing and Society*. – 2012. – No. 22 (3). – Pp. 317–331.
9. Why do 'the law' comply? Procedural justice, group identification and officer motivation in police organizations / B. Bradford, P. Quinton, A. Myhill, G. Porter // *European Journal of Criminology*. – 2014. – Vol. 11, No. 1. – Pp. 110–131.
10. Reiner R. *The Politics of the Police* / R. Reiner. – Oxford : Oxford University Press, 2010. – 352 p.
11. Sklansky D. A. Seeing blue: Police reform, occupational culture, and cognitive burn-in / D. A. Sklansky // *Police occupational culture: New debates and directions*. – Oxford : Elsevier, 2007. – Pp. 19–46.
12. Waddington P. A. J. Police (canteen) sub-culture: An appreciation / P. A. J. Waddington // *British Journal of Criminology*. – 1999. – No. 39 (2). – Pp. 287–309.
13. Chan J. B. L. *Changing Police Culture: Policing in a Multicultural Society* / Janet B. L. Chan. – Cambridge : Cambridge University Press, 1997. – 268 p.
14. Loftus B. Police occupational culture: Classic themes, altered times / B. Loftus // *Policing and Society*. – 2010. – Vol. 20 (1). – Pp. 1–20.
15. O'Neill M. D. (Re) negotiating police culture through partnership working: Trust, compromise and the 'new' pragmatism / M. D. O'Neill, J. McCarthy // *Criminology and criminal justice*. – 2014. – Vol. 14.2. – Pp. 143–159.
16. Johannessen S. O. Reforming the Norwegian Police-Cultural Change as a Restoration of Organizational Ideologies, Myths and Practices / S. O. Johannessen // *Nordisk politiforskning*. – 2015. – Vol. 2, No. 2. – Pp. 167–182.
17. Lauritz L. E. Impact of selection and distrust in construction of professional police identity / L. E. Lauritz, S. Karp // *The Evolution of Policing: Worldwide Innovations and Insights* / Melchor C. de Guzman. – New York : Taylor & Francis, 2013. – Pp. 77–91.
18. Fekjær S. B. From legalist to Dirty Harry: Police recruits' attitudes towards non-legalistic police practice / S. B. Fekjær, O. Petersson, G. Thomassen // *European Journal of Criminology*. – 2014. – Vol. 11, No. 6. – Pp. 745–759.
19. Hulst van M. Storytelling at the police station / M. van Hulst // *British Journal of Criminology, Delinquency and Deviant Social Behaviour*. – 2013. – Vol. 53. – Pp. 624–642.
20. Chen Z. *Studies of Police Culture in China* / Z. Chen // *Measuring Police Subcultural Perceptions*. – Springer, Singapore, 2016. – Pp. 69–72.
21. Chen Z. Measuring police role orientations in China: An exploratory study / Z. Chen // *International Journal of Law, Crime and Justice*. – 2015. – Vol. 44 (1). – Pp. 43–67.
22. Cassan D. Police socialisation in France and in England: How do they stand towards the community policing model? / D. Cassan // *EJPS*. – 2012. – Vol. 1. – Pp. 83–89.
23. Conti N. Role call: Preprofessional socialization into police culture / N. Conti // *Policing & Society*. – 2006. – Vol. 16.3. – Pp. 221–242.
24. Fekjær S. B. Police students' social background, attitudes and career plans / S. B. Fekjær // *Policing: An International Journal of Police Strategies & Management*. – 2014. – Vol. 37, No. 3. – Pp. 467–483.

Надійшла до редколегії 13.04.2016

ЛАМАШ И. В. ФЕНОМЕН ПОЛИЦЕЙСКОЙ КУЛЬТУРЫ (POLICE CULTURE) В СОВРЕМЕННЫХ ЗАРУБЕЖНЫХ ИССЛЕДОВАНИЯХ

Представлен обзор современных зарубежных исследований феномена полицейской культуры (police culture), рассмотрено его содержание в контексте полицейской науки (police science). Представлены исследования учёных Великобритании, Китая, Нидерландов, Норвегии, Соединённых Штатов Америки, Швеции, Франции, предметом которых является содержание и специфика police culture, а также такие её аспекты, как профессиональная идентичность, профессиональная социализация, восприятие полицейскими их роли и отношение к нормам, обусловленным организационной культурой, влияние высшего образования и роль storytelling в формировании полицейской культуры.

Ключевые слова: организационная культура, полицейская культура, полицейские науки, профессиональная идентичность, профессиональная социализация.

LAMASH I. V. PHENOMENON OF POLICE CULTURE IN CURRENT FOREIGN STUDIES

The article presents an overview of current foreign studies of the phenomenon of police culture. The content of this phenomenon in the context of police science is considered. Noticed, that in last decades, for the most part, studies of police culture have focused rather narrowly on Anglo-American state policing forms but in recent years police culture has received increased attention in a broader geographical and terminological context. There were presented studies of researchers from Great Britain, China, Netherlands, Norway, United States of America, Sweden, France, the subject of which is the content and specificity of police culture, as well as such aspects of it as a professional identity, pre-professional and professional socialization, the perception of police officers of their role

of crime fighting and community service and attitudes to the norms, due to the organizational culture, the effect of higher education on police culture and the role of storytelling (like a part of canteen culture) in the formation of the police culture. The review leads to the conclusion that there is a direct connection between police work and a unique occupational culture. In the terms of cultural psychology, police culture on the one hand is the culture of the high context in which human behavior is determined by the context of the situation, but individual manifestations of the personality has not particular significance. The requirements of this type of culture allow (and force) the person to behave and express thoughts and feelings in accordance with the situation and environment. On the other hand, police culture can be attributed to the culture of low-context, in which is particularly important stability and consistency of a certain set of personality manifestations in different contexts, regardless of external factors. In this sense, a policeman acts as an indigenous personality with a set of special traits and characteristics which are unique to that culture. The nature of the policing role has created a culture specific to this function. Like any organizational culture, police culture consists of widely shared attitudes, values and norms. The review of the studies evidence on the updating of interest of researchers to this problem in the context of changes in police culture on a global scale, expanding the field of phenomenological research and confirms the need to use foreign experience in the practice of the reform of internal affairs agencies in Ukraine.

Keywords: *organizational culture, police culture, police science, professional identity, professional socialization.*